

jeg forstod ham, gif hans Anskuelse ud paa, at det skulde overlades til Communalbestyrelserne og Skolecommissionerne i Kjøbstæderne, at bestemme, hvormange Pladser de ønskede besatte med Lærereinder, og dernæst ogsaa at bestemme, hvor stor en Løn disse skulde have. Det er jo et Princip, som man i den nuværende Tid dagligt hører udtale, at der bør efterstræbes i Lovgivningen; vi have jo ogsaa hørt det udtale i denne Sal, hvorledes det maatte ansees for det Rigtigste, og hvorledes det vilde virke i høi Grad frugtbringende og indtægtsføgende for Communerne, at det blev overladt til Sogneforstanderskaberne aldeles frit at accordere med Lærerne om deres Ansættelse og om, hvad Løn de skulde have, og at afstedige dem, naar man ikke længer fandt sig tilfreds med dem. Sa, en saadan Tid kan ganske vist komme, og det er ikke umuligt, at vi kunne komme til at opleve den Tid, men jeg for mit Vedkommende troer rigtignok, at Skolevæsenet, naar det bliver indrettet paa den Maade, ligesaa fuldt vil have sine Mangler, som den nuværende Ordning har sine Mangler, og at det er et stort Spørgsmaal, om Befolkningen, naar den har prøvet den nye Ordning i endeel Aar, virkelig vil føle sig tilfreds med den, og om man virkelig vil kunne enes om en saadan Fremgangsmaade ved den, at den kan blive helbringende for Befolkningen, og at en frugtbar og gavnlig Oplysning derved kan blive fremmet. Jeg troer neppe, at dette vil blive Tilfældet. Men det være nu dermed, som det være vil, saa troer jeg dog i alt Fald ikke, at det vilde være rigtigt i en saa ubetydelig Stump Lov som denne at gjøre et saadant Princip gjældende og at neblægge Roden til, at Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet skulde gjøres aldeles kommunalt. — Jeg maa meget ønske og haabe, at nærværende Lovforslag maa blive hurtigt gennemført her i Salen, for at vi om kort Tid kunne have den Glæde rundt omkring i Landet at see Lovforlaget bragt til Anvendelse; jeg er, som sagt, fuldkomment forvisset om, at Befolkningen i sin Heelhed vil modtage Lovforlaget med Glæde, og at den høitagtede Minister, som har indbragt det, vil modtage Befolkningens Tak derfor.

Bindesbøll: Af Motiverne til dette Lovudkast sees det, at Ministeriet nærmest er blevet bevæget til at fremkomme med dette Lovforslag, fordi der i en tidligere Resolution af 1859 var givet Udsigt til, at de, som underkastede sig Lærereindeezamen, skulde kunne finde Ansættelse, og, naar de skulde ansættes som Lærereinder, var det jo ønskeligt, at man havde Regler, hvorefter deres Lønninger kunde bestemmes. Jeg kunde have ønsket, at det høie Ministerium havde været fritaget for enhver saadan Skyldighed, som var det paalagt ved den nævnte lgl. Resolution. Det er let at skrive Løsteparagrapher og Løstecircularer, men naar Løfterne skulle indfries, kan Indfrielsen ofte komme lidt ubeleilig. Jeg troer, at Skolevæsenet vilde have været bedre tjent med, hvis det høie Ministerium havde ladet det blive ved, hvad hidtil har været Sikk og Brug, havde ladet det heroe ved i hvert enkelt Tilfælde i Betragtning af Omstændighederne at afgjøre, hvorvidt der skulde ansættes Lærereinder eller Lærere, og hvor stor disses Løn skulde være. Jeg troer, at Skolevæsenet vilde have været bedre tjent dermed end med, at den lovgivende Forsamling skal sætte sit Segl under en saadan Bestemmelse og gjøre det til en almindelig Regel, hvorefter Alle skulle rette sig.

Efter hvad der bestemmes baade i 1ste og 2den Paragraph kunne i Almindelighed Lærereinder ansættes ligesaa vel som Lærere. Det forudsættes, at Underviisningen af Lærere og Lærereinder i Almindelighed er lige god, at det er Størrelser, som uden Videre kunne sættes den ene istedetfor den anden, saa at det, naar Lærereinden i det Hele kan siges i sin Art at være ligesaa god som Læreren, er det Samme, hvilken man vælger. Rigtigheden af denne Forudsætning maa jeg betvivle, ja tildeels benægte. Jeg troer, at der ikke foreligger saa mange Erfaringer og Kjendsgjerninger, at man ganske i Almindelighed kan sige, at i Skolerne, navnlig i Almueskolerne paa Landet, kommer det ud paa det, enten man har Lærere eller Lærereinder. Det er formeentlig ikke saa. Stiger Underviisningen til et høiere Standpunkt, naaer den saa høit op, at Videnskabeligheden begynder at gjøre sig gjældende, ja, saa vide vi, at det kommer meget lidet an paa